

Lönerelationer mellan kvinnor och män 2003

Sofia Nilsson¹⁷

Löneutvecklingen 2002 - 2003

Mellan 2002 och 2003 ökade de genomsnittliga lönerna¹⁸ mest i landstingskommunal sektor, där de ökade med 4,4 procent, och med en något högre ökningstakt för kvinnor än för män. Lönerna inom primärkommunal och statlig verksamhet steg med 3,8 respektive 3,6 procent. Tjänstemän i den privata sektorn hade de lägsta löneökningarna, 3,0 procent. För arbetare inom privat sektor ökade lönerna med 3,6 procent.

Tabell 1
Genomsnittlig månadslön 2003 efter sektor och kön samt procentuell förändring sedan 2002

	Primärkommunal sektor		Landstingskommunal sektor		Statlig sektor		Privat sektor, tjänstemän		Privat sektor, arbetare	
	Lön	%	Lön	%	Lön	%	Lön	%	Lön	%
Kvinnor	19 300	3,9	22 300	4,6	22 700	4,1	23 200	3,6	107,30	3,6
Män	21 300	3,4	31 400	4,0	26 800	3,4	30 100	2,7	121,60	3,6
Totalt	19 700	3,8	24 100	4,4	24 800	3,6	27 100	3,0	118,10	3,6
% Kv lön 2003	91		71		85		77		88	
% Kv lön 2002	90		71		84		76		88	

¹⁷ Författaren är områdesansvarig för den offentliga sektorns statistik vid enheten för lönestatistik vid SCB. Förfrågningar kan ställas direkt till författaren via e-post med adress fornamn.efternamn@scb.se.

¹⁸ Lönen som redovisas består av fast och rörlig lön (t ex. provision och ackordslön), rörliga lönetillägg, OB- och skifttillägg, helglön (gäller arbetare i privat sektor, ersättning för förlorad lön vid helger) samt naturaförmåner. Lönen är uppräknad till att avse heltidslön för alla utom för arbetare inom privat sektor. Av tradition redovisas lönen för arbetare per arbetad timme. Resultaten för privat sektor grundar sig på en urvalsundersökning medan offentlig sektor totalundersökts.

Oförändrad skillnad mellan kvinnor och män

Relationen mellan kvinnors och mäns genomsnittliga löner (% Kv lön) är i stort sett oförändrad sedan 2003. Inom alla sektorer förutom arbetare i privat sektor har den procentuella löneökningstakten varit högre för kvinnor än för män, men i kronor räknat har löneökningarna blivit ungefär lika stora för kvinnor och män.

Inom alla sektorer är den genomsnittliga lönen lägre för kvinnor än för män. Den största skillnaden finns inom landstingskommunal sektor där kvinnornas snittlön är 71 procent av männens. Den minsta skillnaden, kvinnorna tjänar 91 procent av männens lön, finns i primärkommunal sektor. Hänsyn har då inte tagits till skillnader mellan könen i yrkesstruktur, åldersfördelning, utbildningsnivå etc. Löneskillnaderna mellan könen kan till betydande del förklaras av att kvinnor och män i stor utsträckning arbetar inom olika yrken med olika lönenivåer. Bland anställda i landstingskommunal sektor arbetar en stor andel av kvinnorna i lågavlönade vårdyrken medan männen i större utsträckning än kvinnorna arbetar i högavlönade yrken som t.ex. läkare. Bland tjänstemän i privat sektor arbetar en större andel av männen i välbetalda yrken som t.ex. chefer, civilingenjörer och dataspecialister.

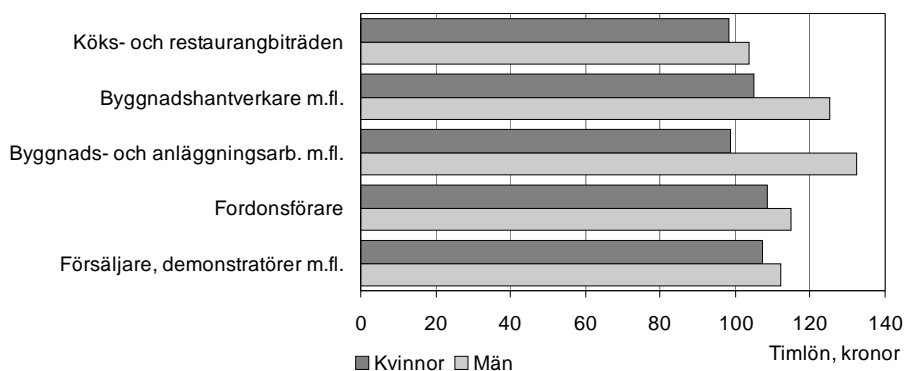
Lön efter yrke 2003

I diagrammen nedan redovisas löner för de fem största yrkesgrupperna inom respektive sektor 2003. När man studerar diagrammen för privat och statlig sektor, bör man komma ihåg att de redovisade yrkesgrupperna (SSYK på tresiffernivå) ofta består av flera yrken, vilka kan vara mer eller mindre homogena med avseende på lönenivåer och lönespridning och ha en ojämn könsfördelning. För primärkommunal och landstingskommunal sektor redovisar diagrammen SSYK på fyrsiffernivå. Från och med 2004 kommer yrkesuppgiften i alla sektorer att samlas in på eller översättas till SSYK på fyrsiffernivå.

En del av yrkena i klassificeringen är, med avseende på arbetsuppgifter, lönenivåer och lönespridning, relativt heterogena även på fyrsiffernivå. Det innebär att två personer med samma yrke kan ha relativt olika avancerade arbetsuppgifter. Några exempel på sådana yrken är; *Militärer, Läkare, Universitets- och högskolelärare, Administratörer i offentlig förvaltning och Poliser*. Inom dessa yrken finns en tydlig hierarki med flera olika nivåer. Andelen kvinnor på de högre posterna inom dessa yrken är sannolikt låg.

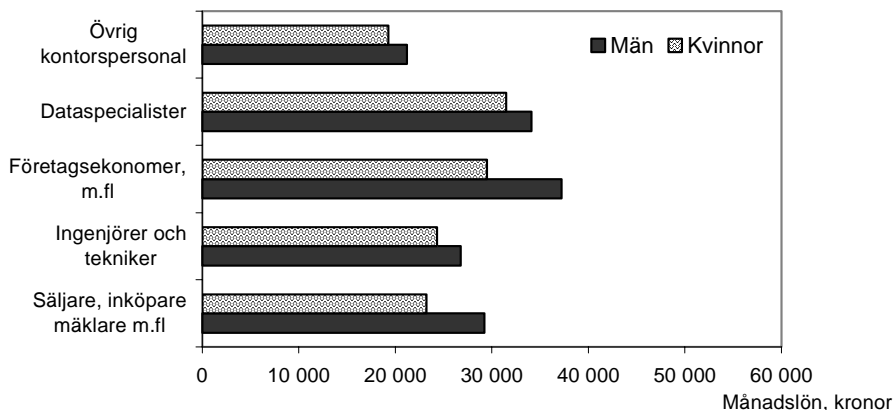
De flesta av de redovisade yrkena eller yrkesgrupperna är antingen mans- eller kvinnodominerade. Undantag är *Administratörer i offentlig förvaltning* i statlig sektor och *Företagsekonomer, marknadsförare och personaltjänstemän* i privat sektor, där det finns 53 respektive 49 procent kvinnor.

Diagram 1
Genomsnittlig timlön för de fem största yrkesgrupperna i privat sektor, arbetare 2003

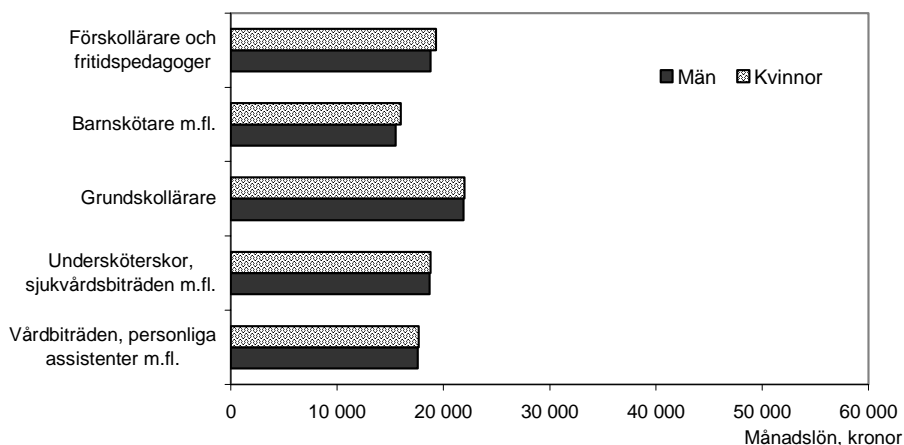
Bland de fem största yrkesgrupperna av arbetare i privat sektor är det bland *Byggnads- och anläggningsarbetare m.fl.* den största löneskillnaden mellan kvinnor och män finns. Kvinnors genomsnittliga timlön var 98,60 kronor, medan mäns lön var 132,20 kronor. Den minsta skillnaden mellan kvinnors och mäns löner återfinns bland *Försäljare, demonstratörer m.fl.* där kvinnornas genomsnittliga lön uppgår till 96 procent av männens.

Diagram 2

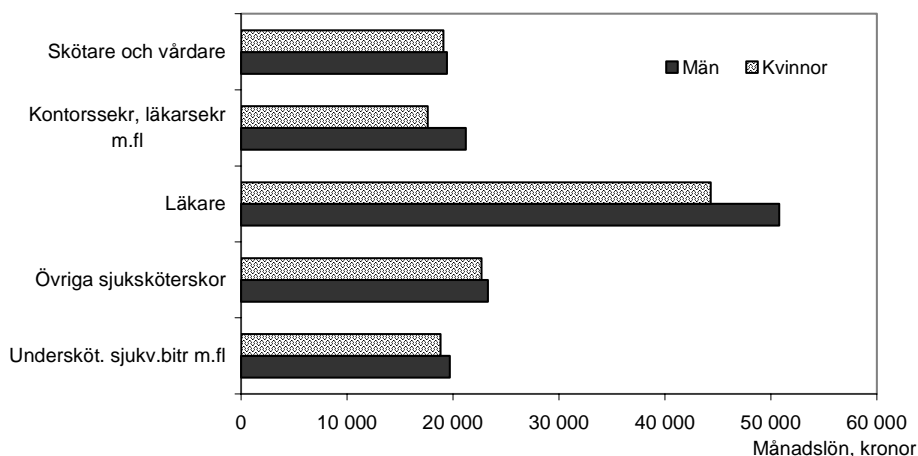
Genomsnittlig månadslön för de fem största yrkesgrupperna i *privat sektor, tjänstemän, 2003*

Bland de fem största yrkesgrupperna av tjänstemän i privat sektor är det bland *Företagsekonomer m.fl.* och *Säljare, inköpare, mäklare m.fl.* de största löneskillnaderna mellan kvinnor och män finns. Båda dessa grupper är dock breda och innehåller flera olika yrken, *Företagsekonomer m.fl.* innehåller t.ex. även marknadsförare och personaltjänstemän. Kvinnors genomsnittliga månadslön i dessa yrkesgrupper var 29 500 respektive 23 200 kronor, medan mäns lön var 37 200 respektive 29 200 kronor. Den minsta skillnaden mellan kvinnors och mäns löner återfinns bland *Dataspecialister*, där kvinnornas genomsnittliga lön uppgår till 92 procent av männens.

Diagram 3
Genomsnittlig månadslön för de fem största yrkesgrupperna i kommunal sektor, 2003

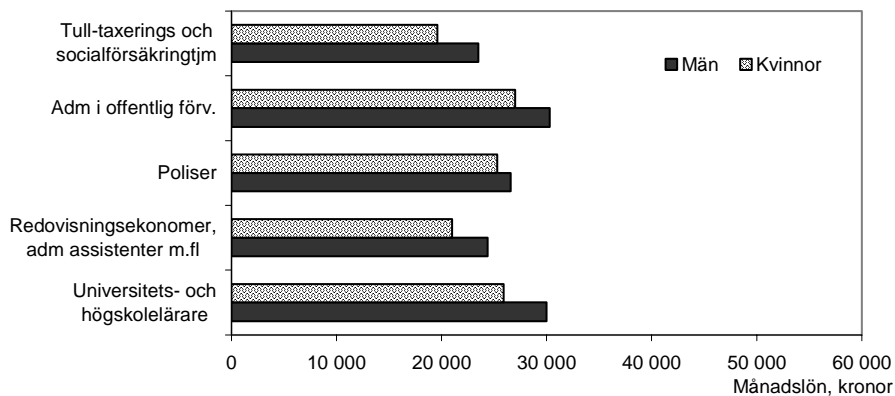

I de allra flesta yrken på den svenska arbetsmarknaden tjänar män i genomsnitt mer än kvinnor men i de fem största yrkena i primärkommunal sektor tjänar kvinnor något mer än män. Dessa grupper täcker 55 procent av de anställda i kommunal sektor och de är alla kvinnodominerade med omkring 90 procent kvinnor, förutom *Grundskollärare* där en fjärdedel är män. Totalt i hela kommunsektorn tjänar dock kvinnor 91 procent av männens genomsnittliga lön. Den kommunala sektorn är den sektor som har minst skillnad mellan kvinnors och mäns genomsnittliga månadslön.

Diagram 4**Genomsnittlig månadslön för de fem största yrkesgrupperna i landstingskommunal sektor, 2003**

Av de fem största yrkena i landstingskommunal sektor är det läkare som har de högsta lönerna både bland kvinnor och män. Skillnaden mellan kvinnliga och manliga läkares genomsnittliga månadslön är dock ganska stor, då kvinnorna tjänar 87 procent av männens lön. Knappt tio procent av de landstingsanställda är läkare men nästan en tredjedel av alla män i landstingen arbetar som läkare. Eftersom läkare är ett så pass högvärlönat yrke, blir skillnaden mellan kvinnors och mäns genomsnittliga månadslöner relativt stor i landstingssektorn, totalt tjänar kvinnorna 71 procent av männens lön.

Diagram 5
Genomsnittlig månadslön för de fem största yrkesgrupperna i statlig sektor, 2003

Av de statligt anställda arbetar 43 procent inom någon av de fem största yrkesgrupperna. Av dessa har *Administratörer i offentlig förvaltning* den högsta genomsnittliga månadslönen. Minst skillnad mellan kvinnors och mäns genomsnittliga månadslön har *Poliser*, där kvinnorna tjänar 95 procent av männens lön.